

1.

En beretning om: "Dengang i 1929, da 'Statshusmandskolonien > Georgsminde < dannede en 'Illusorisk Regering' I det Herrens år 1929!"

Det var vinter, - altså rigtig vinter, - en rigtig > Fimbulvinter;< og selvfølgelig 'Den værste vinter i Mands Minde.' Og det er: "Æ'ængång løwn!" (ikke engang løgn!) Jeg var det man kaldte 'Ude at tjene' men gik i skole hveranden dag i > Stenbergholt - skole < denne skole, var en rigtig god og gammeldags skole; med kun 2 klasser: Sture og bette klas'. Skolen er nu nedlagt, den lå mellem 29 - 30 kilometerstenen, lige op ad amtsvejen, i den østlige del af Löwenholmskov; denne amtsvej er den nuværende hovedvej 16. Vi var 9 søskende, hvoraf jeg var nr. 3, en bror og søster, der var ældre end jeg, var for længst rejst hjemme fra; de var jo konfirmeret, så de måtte selv tjene det daglige brød. Når jeg ikke var i skole, tjente jeg altså hveranden dag hos en gårdmand; for denne min indsats erholdt jeg en månedsløn på kr. 4, + kosten.

Derhjemme var vi meget fattige, og som følge deraf, havde jeg af min far fået den besked: "Når du arbejder for denne bonde hveranden dag, så skulle du helst kunne æde så meget, at du ikke behøver at æde vi andre ud af huset, når du er hjemme!"

Jo-da, det var klar besked, og betød: "Jo mere du æder i din plads, des mere får du i løn!"

Se denne dag jeg nu vil berette om, var en typisk vinterdag, det var én af de dage, hvor jeg efter fattig evne skulle arbejde; men grundet den meget strænge vinter kunne 'Bonden' ikke finde på andet til mig at bestille, end at strigle og børste gårdens kreaturer, og det havde jeg snart gjort så tit, at de næsten var blevet helt skaldede.

Så en dag, 'Da vi ligh håhj fåt'wö uhnen æt, ja a trowr at æ klok wa hæn o jeht, da søh æ buen: "No ka do godt hold resten o æ daw fri, men do mo wæh her ijen inden de' æ røjttih!*" Det ville altså sige at jeg kunne holde fri i ca. 4 timer, endda med fuld løn; hurrah for den danske bondestand!

Og med en strid vind fra nord-nordvest fez jeg afsted stik mod nord, tjah jeg tror nok, at jeg følte mig som dagens mand i 'Skysovs'; jeg løb hurtigt de ca. 3 km. og stod snart i mine forældres bryggers, og stampede den smule sne af træskoene der hænger jo altid lidt ved. Jeg gik ind gennem køkkenet til dagligstuen, hvor min den 'Gamle' lå og frøs på Chaicelonqen, almindeligt kaldet: "Sæsselongen" han, min far altså, lettede lidt på sig; jeg kunne straks se på ham, at nu var han bange for at skulle dele familiens stuede kålrabi med mig også. Nu må I/du endelig ikke tro at det var af nærighed, nej det var det bestemt ikke, men I må huske på, at jeg måske allerede dagen før havde fået besked på at holde lidt igen, med alt mit æderi til jeg skulle spise hos bonden jeg tjente ved.

* Frit efter Niels Hausgaard! - Sådan da ihvertfald næsten!

Og inden han nåede at protestere, kunne jeg berolige ham med at jeg skulle: " Tilbavs igen inden * Røjtth* jeg forstår mine forældres angst for at få en uventet at føde på; for de var 8 daglige mennesker, der helst skulle have føden hver dag. Men roen var snart forbi, for pludselig blev der en sparken og hosten ude i bryggerset, det var 2 af vore naboer, som på denne lidt støjende måde, meldte deres ankomst; de blev meget velvilligt modtaget af min forældre, der sagde: " Ih, og dov, - hvordan tør I da vove jer ud i denne kulde? Og hvordan hytter jeres koner sig i et sådan vejr?" Disse to var: " Ajs Ajsen (Anders Andersen, - Nej ikke den Anders A. I nu tænker på!) og en nabo til ham: " Chr. Chapion," (Hans slægt var for mange år siden immigreret fra Øst-Frankrig, eller der omkring, han var en meget flot og rank mand, om hvem der kun var godt at sige.) Nå, de kom ind, og talen faldt selvfølgelig på vejret; altså den værste vinter i mands minde. Af disse tre mænd var min far den yngste, - kun 38 år, men set fra min side var han 'Gammel; de fik hver sin stol at sidde på, og snakken gik, det ' Gik som kæpper = eger i hjul.' Men ikke særligt længe, for igen blev der en skraben - sparken, og hosten ude i bryggerset; det var 3 mand mere, som tilsyneladende alle havde fået den idé, at aflægge mine forældre besøg; disse 3 tager vi også efter alder, den ældste af de nu tilstedeværende var: " Jens Petter Ølbrygger, han hed ellers Jensen til bagnavn, mens ' Ølbrygger ' kom af at han før havde været ansat ved et forlængst nedlagt Ølbryggeri i Hornslet, jeg skrev at han var den ældste, det er godtnok løgn, for det var en endnu ældre: " Kræn Höwring = Hevring, han var en, set fra min side, ældgammel enkemand, måske sidst i i 50erne, men altid god for en skæg historie, og når han havde fortalt en sådan historie, så eksploderede han i et højt: Pah-he, alt imens han grinede, som en flækket træsko. Den 3. gik under navnet: " Indianer kilder " han havde nemlig været: " Over there " og når han fortalte om sine oplevelser i > Junajted stats < så lyttede vi store børn med øren på stilke; f.eks. om dengang han havde udfordret ham Indianerhøvdingen Sitting Bull, til en duel på seksløbere, og selvfølgelig vundet over ham,(ellers havde han jo ikke siddet der) at omtalte Indianer var blevet dræbt af sine egne stamfæller i 1895, det vedrørte selvfølgelig ikke ham. Og at det ikke var i USA,** at han havde været, betød heller ingenting; men efter hans eget udsagn, var han en meget berømt mand, og hurtigere end sin egen skygge, når det gjaldt om at trække ' Jernet ' = Seksløberen. Og han påstod at det var vi andre der var dumme, når vi opfattede hans populære øgenavn, som én der gik rundt og kildede indianerne, nej-nej, hans navn derovre var: " Indians Killer!" Altså - Indianerdræberen! Men sådan noget forstod vi åndelige underernærede unger os ikke på; Yuo understand? Ov Kæi!

Nå, da de tilstedeværende havde udtømt emnet om vejret, gik de akkurat som deres efterkommere, over til at give ' Denne 100% rådne og korrupte regering hele skylden, for disse ' For vor land så dårlige tider.'

* * Det var i Canada, han havde været! **

* Røgtning!

Nej der var vidst ingen anden udvej, - vi måtte have en ny regering!! Og ham Madsen Møjkael, kunne godt gå hjem og vugge sin bedstemor i en t(h)eske; han havde haft sin chance, men forspildt den! (Bravo - Stor enighed) Den eneste de kendte, og som var god nok, var Landtingsmand Frans Mortensen, fra Sundby (Ved Kolind) og han var en god ' Socialdemokrat ' Nu vil jeg lige indskyde, at der sandsynligvis ikke var nogen af de fremmødte der havde stemmeret, for de skyldte velsagtens gammel skat, alle til hobe? Nu var kortene kommet frem, og dette tiltrods for min fars skræk, for at spille kort; for han kunne vel knapt kende forskel på et Es og en toer. Og det vidste de andre udmærket godt, for han var nemlig ' Den fødte taber; de spillede ' Hjerterfri ' om en $\frac{1}{2}$ øre og 5 øre for at brænde inde med Hjerter ni. Nå, men nu gik snakken frem og tilbage, man talte om fortid (De år før krigen, - selvfølgelig 1. Verdenskrig) og min far fik her med grund til at fremvise sit dyreste klenodie, nemlig en halvlang pibe, hvis hoved var prydet af: " Den tapre Landsoldat;" Og grunden til at han hæggede om denne pibe, var den at han havde fået den overrakt egenhændigt af sin Oberst, for lang og tro tjeneste; han havde nemlig aftjent sin værnepligt i 1909, som nittenårig, og var blandt dem som blev indkaldt til sikringstyrken i August 14. Men denne pibe havde såmænd været ham dyr nok, for i de $1\frac{1}{2}$ år han var soldat under denne krig; havde kostet ham den ejendom han havde købt ude på noget der kaldtes Nørrild Lyng, og som stednavnet angiver var det vel nærmest uopdyrket hede. Men han var ikke den eneste der havde en Porcelaiens pibe, det havde Indians Killer'eren også, og da han var en stor Nimrod af guds nåde, så var hans pibehoved forsynet med et hjortehoved, en sekstenender kaldte han hjorten. Alle de andre havde kun træhoveder (på piberne forståes) i mellemtiden var der én af mine skolekammerater, der var mødt op; og nu syntes fatter at han kunne beordre mig til at stoppe sin pibe, men det fortrød både han og jeg bitterligt. Ajs Kresjan (Anders Kristian) og jeg bevægede os hen til tobaksbordet, og skulle stoppe omtalte pibe, imens pjævren gik omkring bordet, hvor også nu min mor mente, at hun skulle give sit besyv med; samtalen var da drejet hen på hvilket arbejde hendes far havde haft, og så siger Kræn Höwring, skal det forståes sådan at han havde mange mand under sig? Men nej,- der måtte være noget den gode Kræn Höwring, havde misforstået, han var da kun graver ved Glenstrup Kirke! Men nu kom den længe ventede eksplosion fra Kræn Höwring; Ja, men det var jo det jeg sagde, at når han, din far, var graver, så havde han selvfølgelig mange under sig, at de vel nok var døde, spilder ingen rolle! Stor grinen - Ajs og jeg stoppede pibe for min den gamle, og det gjode vi på følgende måde: " Først lidt tobak Obels Melange nr. 8, derefter skrabede vi svovlet af 15 - 20 tændstikker, og så igen noget tobak ovenpå. Jeg overrakte fatter piben, og gjorde honnør, som Obersten havde gjort; og fatter sagde: " Så er det s'gu godt med dig!"

11aa
1887

Men fik alle de andre mænd, undtagen Chr. Chapin alias " Franskmanden, " også den ide at nu vi var igang med at " Stappe " så kunne vi da også få lov til at stoppe deres; hvortil min far sagde: " Åh vil I ikke også have føden i næste uge?"

Nå, men Ajs, og jeg stoppede løs, som gjaldt det livet, hvad det næsten indirekte kunne have gjort, alle fik de efter den foregående recept; nu var de atter ved at danne Mini - sterium, og far der havde været vognmand i 17 år, skulle være noget i retning af Trafik minister, - og den pæne Franskmand skulle være Udenrigsminister, Indians Killer, skulle være Krigsminister, - og Jens Petter Ølbrygger skulle være Handels og Industriminister, Kræn Höwring var et oplagt emne som Kulturminister!

Men min mor mente da også, at der måtte være noget en " Dame " kunne bruges til; og Kræn Höwring, tilbød hende plads i Snapstinget, men på betingelse af at hun kunne tage sig sammen til at give kaffe her og nu! Det skal dog siges at hun allerede havde gjort det endda hele 2 gange. Men nu tog begivenhederne fart, for pludselig lignede min far en Bassunengel i ansigtet, og samtidig lød der et brag, det Landsoldaten der eksploderede, ja, han så ud som om han opgav ånden for gud og fædreland; min far så olmt ud i fjæset, men alle de andre lo så det skrattede i alle tonearter. Og det gjorde de til det næste brag lød, og af Kronhjorten, skovens konge var der ikke engang geviret tilbage; Indianer Killeren, begyndte at vræle op om at hvis det havde været i Junæjted Stats, så havde han omgående trukket sin seksløber, og skudt sådan et par forbandede unger, ned på stedet. Imens fik de andre to travlt med at komme hen til den rødglødende kakkelovn, de ville skynde sig at kradse piberne ud i askeskuffen, men i skyndingen stødte de hove - vederne sammen; altså deres egne, nå, den ene af dem måtte nøjes med at kradse ud på kakkelovnsringene, mens den anden fik revet askeskuffen helt ud, han hylede og svor, for han brændte fingrene, begge pibers indhold futede af på én og samme gang, med det resultat, at der opstod en støvsky af aske, så vi dårligt kunne se hverandre.

Midt i balladen var Ajs stukket af, og gæsterne gik også nu, og jeg arme stakkel vidste nok lidt om hvad der ventede mig. Min far lignede en tordensky i ansigtet, og skulle lige til at give mig alle tiders skideballe, men her kom mutter ham i forkøbet, idet hun sagde; " Sig mig engang Niels, - hvor meget tabte du så denne gang, ja jeg ved det godt så du behøver ikke at finde på nogen udflugter, - du tabte 16 øre. Niels, sig mig engang har du råd til at sidde der og spille ' Kong Gullerod?' At tænke sig 16 øre, en hel for - mue!" Men nu fik min far luft, og sagde: " Du skulle være den sidste til at kæfte op, - hvorfor fanden i hede hule helvede, skulle du absolut lave kaffe 2 gange, så hold mig så lige din kæft Kavline (Karoline) og så skulle det endelig være det rene Jordmor - kaffe, du skulle fylde i sådan nogle, jeg har s'gu ikke kendt magen, du kæfter op om 16 øre, imens du laver kaffe for mere end det dobbelte! "

Mutter: " Og har du set hvilket forfødeligt svineri der er blevet over det hele, jeg har endda næsten lige vasket gardinerne; det skulle andre folk lige se, og de ville tro at du var gift med en so; og så snakker du om mit kaffe, sig mig vil du virkelig have at jeg - at jeg skulle lave kaffe som de andre herude, sådan noget tyndt ' Pjæsk ja det smager som det rene opvakervand, det må du da ihvertfald give mig ret i, ikke? " Nu mente jeg at det var på høje tid, at begive mig tilbage til min arbejdsplads; nu var det bare om at slippe afsted, og gøre sig så usynlig som mulig; men fatter vrælede " Sig mig hvor fanden har du tænkt dig du skal hen, tror du at du sådan uden videre kan komme her og lave en sådan ravage, uden der er mors sjæl der siger noget om det? " Jeg fik fremmumlet, at jeg jo skulle passe mit slavearbejde hos denne bonde, ellers kunne jeg risikere at blive fyret; og så skulle de jo til at føde på mig!

Jeg kunne tydeligt se at det gysede i min far, ved den blotte tanke, han sagde: " Så se da for guds skyld at komme afsted, for ellers bliver det sidste s'gu værre end det første! " Da jeg et øjeblik efter stod ude i bryggerset for at finde mine bundfrosne træsko. kunne jeg høre min far sige: " Satans til knægt, hvordan mon han kunne finde på det, det var ellers næsten alle pengene værd, ha ha, åh ja! "

Da jeg kom hjem igen ved otte-halvni-tiden, var skidtet så nogenlunde fjernet, men der var en vis aroma i luften; noget i retningen af svovllugt, hvor det så kunne komme fra. Men alle de gode folk på > Georgsminde < havde da fået noget at tale om; Akke-ja, der skal jo ikke meget til at underholde andre, bare det ikke er én selv det går ud over!

Men historien gik, og lød noget i retningen af sådan: " Ja er det dog ikke forfødeligt hvad den store slambert af ' Høgens ' kan finde på? Gudsketakoglov, sådan er vore børn heldigvis ikke! "

Det ville altså være en meget stor og vigtig begivenhed, hvis man kunne se det.

Og med en mild vind fra nord-vest kom jeg afsted stik mod nord, og jeg tror at det var første gang som jeg havde været i ' Stryker ' jeg var blevet de to 3 km. og stod så i mine forældres have og så på den smule sne af træer og det hangt i et eller lidt ved. Jeg gik så hen til køkkenet til køkkentuen, hvor man kan ' Gule ' og tres på ' Høstet ' eller kaldet: " Bæstelongen " man kan forresten, som lidt på sig, jeg havde straks set på dem, at nu var der bange for et eller andet ene stavede kålraabi med mig også. Nu må i/du endelig ikke tro at det var af nært og det var det bestemt ikke, for i på huske på, at jeg måske allerede dagen før havde fået besked på at holde lidt igen, ved alt mit arbejde til jeg skulle op hos bonden for tjente ved.

* Fra efter Aulis Haugens - sådan de ihvertfald næsten!